

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет філології та соціальних комунікацій
Кафедра української та зарубіжної літератури і порівняльного
літературознавства

**СПІВИ ЗЕМЛІ:
БІОЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ
В ЛІТЕРАТУРІ ТА КУЛЬТУРІ**

Матеріали
Міжнародної наукової конференції

Бердянськ, 2022 рік

УДК 821.161.2:371.315 (043.2)

Редакційна колегія:

Новик О.П., доктор філологічних наук, професор кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства, Бердянський державний педагогічний університет; **Харлан О.Д.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства, Бердянський державний педагогічний університет

*Друкується за рішенням вченої ради
факультету філології та соціальних комунікацій
Бердянського державного педагогічного університету
(протокол № 1 від 12.08.2022 р.)*

С 43 «Співи Землі: біологія та екологія в літературі та культурі»: матеріали міжнародної наукової конференції (22–23.09.2022 р.) / [ред.кол.О. П. Новик, О.Д. Харлан]. Бердянськ: БДПУ, 2022. 285 с.

У збірнику вміщено матеріали доповідей і повідомлень міжнародної наукової конференції, що відбулася на базі факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету. Конференцію було присвячено питанням екології та біології в культурі, літературознавстві, проблематика доповідей спирається на потреби наукового літературознавства та практики викладання літератури у контексті екокрітики.

Матеріали збірки можуть бути використані вчителями та студентами-філологами, викладачами, аспірантами, а також усіма, хто цікавиться сучасними проблемами дослідження літератури.

УДК 821.161.2:371.315 (043.2)

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несуть автори

© Бердянський державний педагогічний університет, 2022

© Автори статей, 2022

Зміст

Астапова В. А.	ФЛОРА І ФАУНА ПОТТЕРІАНИ: КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ТА ЇХНІ ФУНКЦІЇ У ТВОРАХ	10
Белімова Т. В.	РОСЛИННИЙ ОРНАМЕНТ У РОМАНІ ДЖОАН ГАРРІС «ОЖИНОВЕ ВИНО»	14
Богдан В. В., Полуляхов А.	THE ROLE OF HEREDITY IN THE FORMATION OF A PERSON'S CHARACTER (BASED ON WILKIE COLLINS' NOVEL <i>NO NAME</i>)	18
Боговін О. В.	THE PRE-RAPHAELITE HERBARIUM: SEMANTICS AND FUNCTIONS	21
Бондарева О. Є.	СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДРАМА ПРО ВІЙНУ: «КОТЯЧІ» СЮЖЕТИ І НОВА ПОЕТИКА	23
Борзенко О. І.	«ПОЕЗІЯ ЗЕМЛІ» ТА УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	27
Будний В. В.	НАРАТОРИ-ТВАРИНИ ТА ЇХНІ ОПОВІДІ: ФОРМИ ВИКЛАДУ, ОДИВНЕНІ ПЕРСПЕКТИВИ І ФІЛОСОФІЯ ІНАКШОСТІ	31
Варецька С. О.	«РАВЛИК ЦЕ ПРОГРЕС» - ПОЛІТИЧНА ПРОГРАМА ГЮНТЕРА ГРАССА (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «ЗІ ЩОДЕННИКА РАВЛИКА»)	35
Вєльчєва К. О.	LOCUS AMOENUS В АРСЕНАЛІ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО МИТЦЯ: ПОЕМА «THE PARLEMENT OF THE THRE AGES»	39
Вещикова О. С.	СОБАЧЕ СЕРЦЕ VS КОТЯЧИЙ МОЗОК: НАРАТИВНА ПЕРСПЕКТИВА У ТВОРАХ	42

КАРЕЛА ЧАПЕКА

Гагара Т. В.

**ФІЗІОЛОГІЯ VS ФАТАЛІЗМ
У РОМАНІ «ДОКИ СВІТЛО
НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ» МАКСА
КІДРУКА**

47

Ганошенко Ю. А.

**ПОМСТА ТВАРИН ЧИ
ЕКОТЕРОРИЗМ: РУЙНУВАННЯ
ТРАДИЦІЙНИХ СВІТОГЛЯДНИХ
СХЕМ ЗАСОБАМИ ЖАНРУ
МІСТИЧНОГО СІЛЬСЬКОГО
ДЕТЕКТИВУ В РОМАНІ «ВЕДИ
СВІЙ ПЛУГ ПОНАД КІСТКАМИ
МЕРТВИХ» ОЛЬГИ ТОКАРЧУК**

51

Глотов О. Л.

**МІСЦЕ РОСЛИННОГО СВІТУ
У ХУДОЖНІЙ ДІЙСНОСТІ**

55

Годік К. О.

**ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ
ЕКОЛОГІЧНОГО СПОСОБУ
ЖИТТЯ В РОМАНАХ
В. ВИННИЧЕНКА «ЛЕПРОЗОРІЙ»
ТА «НОВА ЗАПОВІДЬ»**

60

Головань Т. П.

**ФІЛОСОФІЯ ЛІСУ У ТВОРЧОСТІ
ПЕТРА СОРОКИ**

64

Горбань О.

**ФУНКЦІОНАЛЬНЕ
НАВАНТАЖЕННЯ КВІТІВ
У ТВОРАХ ЛУЇЗИ МЕЙ ОЛКОТТ
І ФРЕНСІС ЕЛІЗИ БЕРНЕТТ**

68

Горбач Н. В.

**ЗООМОРФНИЙ АЛЕГОРИЗМ
РОМАНУ «МАУС»
А. ШПІГЕЛЬМАНА: ЛЮДСЬКЕ,
НАДТО ЛЮДСЬКЕ**

72

Григорчук Ю. М.

**ПРИРОДА ЯК МАРКЕР
САКРАЛЬНОГО ТОПОСУ
В ПОЕЗІЯХ Г. СКОВОРОДИ**

78

Groes Sebastian

CLIMATE CHANGE FICTION AND

	THE POSSIBILITY OF A PLANETARY IMAGINATION	82
Даниленко Л. В.	ЯК ТІНІ ЗАЛИШАЮТЬ СЛІДИ: ПАМ'ЯТЬ У РОМАНІ М. КРИЖАНІВСЬКОЇ «ТІНІ»	87
Девдюк І. В.	ФЛОРИСТИЧНА ОБРАЗНІСТЬ РОМАНУ “КОХАНЕЦЬ ЛЕДІ ЧАТЕРЛЕЙ” Д. Г. ЛОУРЕНСА	91
Деркачова О. С.	«ЦІ КВІТИ ВМІЛИ СПІВАТИ...»: КВІТИ І ВІЙНА У КНИЗІ «ВІЙНА, ЩО ЗМІНИЛА РОНДО» РОМАНІ РОМАНИШИН ТА АНДРІЯ ЛЕСІВА	95
Дуброва О. В.	PHILOSOPHICAL UNDERSTANDING OF THE HARMONY OF NATURE AND A PERSON IN W. WHITMAN'S AND V.-I. ANTONYCH'S WORKS	99
Жаркова Р. Є.	ЕКОЛОГІЧНА ПОЕТИКА ЖІНОЧОГО ПИСЬМА	103
Жигун С. В.	КВІТКОВИЙ СЛОВНИК ОКСАНИ ЛЯТУРИНСЬКОЇ: АВТОРКА І ТРАДИЦІЯ	107
Зарва В. А.	ОСОБЛИВОСТІ АНІМАЛІСТИЧНОГО КОНТЕКСТУ ТВОРЧОСТІ ФЕОФАНА ПРОКОПОВИЧА	111
Кірсєва М. В.	ЕКОКРИТИКА ЯК НАПРЯМ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	115
Коваленко Я. С.	ПРИРОДА ПОТОЙБІЧНОГО СВІТУ В РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ»	119
Козлова А. О.	БЕСТІАРІЇ В АРТУРІАНІ: РІЗНОВИДИ ТА ФУНКЦІЇ	122
Комаров С. А.	КОНЦЕПЦІЯ ПРИРОДИ В ОПОВІДАННІ Д. Г. ЛОУРЕНСА «ENGLAND, MY ENGLAND»	125

Корнелюк Б. В.	ЗНАХОДЯЧИ СЕНСИ У КАПУСТІ: ДОСВІД ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ШЕКСПІРІВСЬКОЇ ХРОНІКИ У МОНОВИСТАВІ «РІЧАРД ПІСЛЯ РІЧАРДА»	130
Курилова Ю. Р.	ОБРАЗ ДЕРЕВА В РОМАНІ «ДЕРЕВО БОДХІ» П. ЯЦЕНКА: СИМВОЛІКА, ФІЛОСОФСЬКИЙ КОНТЕКСТ	135
Лановик З.Б., Лановик М.Б.	«МІСТЕРІЯ ЗІЛЛЯ» ІГОРЯ КАЛИНЦЯ	139
Левицька О. С.	«Є ТАМ НЕ ТІЛЬКИ КВІТИ, АЛЕ Й ПОЕМА ПРО КВІТИ»: ФЛОРИСТИЧНІ МОТИВИ РОМАНІВ-БІОГРАФІЙ ПРО МАЛЯРІВ В ІНТЕРМЕДІАЛЬНОМУ АСПЕКТІ	143
Лихацька В. М.	«МАГІЧНА СИЛА ПРИРОДИ»: ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ЯК СКЛАДОВА СОТТАГЕСКОРЕ ЗА РОМАНОМ «ТАЄМНИЙ САД» ФРЕНСІС БЕРНЕТ	147
Лісовська І. В.	АНІМАЛІЗМ ЯК ПРИЙОМ СТВОРЕННЯ ТРАГІКОМІЧНИХ ОБРАЗІВ У ПРОЗІ ОЛДОСА ГАКСЛІ	154
Луцій С. І.	ТАЙГА В РОМАНІ І. БАГРЯНОГО “ТИГРОЛОВИ”	158
Матасова Ю. Р.	«GOOD LORD WILLING AND THE CREEK DON'T RISE»: ПОЛІТИКА ПРИРОДНОЇ ІНТРОСПЕКЦІЇ У МУЗИЧНО- ЛІРИЧНІЙ ОПОВІДІ ТОРІ ЕЙМОС	162
Маценка С. П.	ЖАНР <i>NATURE WRITING</i>	

	У НОВІТНІЙ НІМЕЦЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ: УЛЬРІКЕ ДРЕСНЕР, МАРІОН ПОШМАН	166
Мітракова О. О.	ФЛОРИСТИЧНІ КОНЦЕПТИ ОНОМАСТИКИ У РОМАНАХ Ф.С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА: ВІД ЖИТТЄДАЙНОГО ДО ВБИВЧОГО	170
Moore Matthew	“THE PLASTICITY OF LIVING FORMS”: ECOLOGICAL ENTANGLEMENTS, ANTHROPOCENTRIC DAMAGE AND “SLOW VIOLENCE” IN H.G. WELLS’S FICTION	173
Москвітіна Д. А.	«...ДОКИ НА ДУНСІНАНСЬКИЙ ПАГОРОК ВИСОКИЙ НЕ ЗРУШИТЬ ЛІС БІРНАМСЬКИЙ...»: ДЕРЕВА-КОМБАТАНТИ В БРИТАНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ТРАДИЦІЇ	178
Ніколаєнко В. М.	МОТИВ ПОЛЮВАННЯ НА ЛЮДИНУ В РОМАНІ Т. І О. ЛИТОВЧЕНКІВ «КНИГА ЖАХІТТЯ. 1932–1938»	183
Ніколаєнко К. І.	ЧЕШИРСЬКИЙ ПРОТИ БЕЗІМЕННОГО: ОБРАЗ КОТА У ПОВІСТЯХ ЛЬЮЇСА КЕРРОЛА «АЛІСА У ДИВОКРАЇ» ТА НІЛА ГЕЙМАНА «КОРАЛІНА»	187
Новик О. П.	«ПОЗА МЕЖАМИ КРАСИ» : ПРИРОДА ЯК СКЛАДОВА ПОВСЯКДЕННОСТІ БАРОКОВОГО ТВОРУ	191
Павлик Н. В.	ФУНКЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ПЕЙЗАЖНОГО ОПИСУ В ПРОЗІ РОМАНА ІВАНІЧУКА	193

Павлюк О. О., Волгіна О. О.	КВІТИ ПРОТИ ЗЛА У ТВОРІ-КАЗЦІ MORICA DRUONA TISTOU LES POUCES VERTS	197
Петренко-Цеунова О. І.	ОПОЗИЦІЯ ПРИРОДИ І КУЛЬТУРИ В «КИЇВСЬКОМУ ТЕКСТІ» ДОБИ БАРОКО	201
Райбедюк Г. Б.	НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СЕМАНТИКА ФЛОРИСТИЧНОЇ ОБРАЗНОСТІ ЛІРИКИ ІРИНИ КАЛИНЕЦЬ	205
Скидан Я. А.	ЗООМОРФНІ ТА ФІТОМОРФНІ МЕТАФОРИ СЛОВА В ПОЕЗІЇ П. МОВЧАНА	209
Сморжевська О. О.	СОНЯШНИК: НОВЕ ОСМИСЛЕННЯ СТАРОГО СИМВОЛУ	213
Соболь В. О.	РОСЛИННИЙ І ТВАРИННИЙ СВІТ ТУРЕЧЧИНИ: СВІТ ОЧИМА ЗАСЛАНЦІВ	217
Табакова Г. І.	ПОМСТА ПРИРОДИ: ЕКОПРОБЛЕМАТИКА В ПАРАДИГМІ ПОСТАПОКАЛІПСИСУ	221
Федоренко О. Б.	ВОЇНИ-ВОВКИ В УКРАЇНСЬКОМУ РОМАНІ ХХ СТОЛІТТЯ	224
Федоряка Л. Д.	РОЛЬ АНІМАЛІЗМІВ У ХУДОЖНІЙ СТРУКТУРІ ПАМФЛЕТУ ТОМАСА НЕСА «ПІРС БЕЗГРОШОВИЙ»	227
Філоненко С. О.	ПЕС ПАТРОН, КІТ СТЕПАН І ВСІ- ВСІ-ВСІ: АНІМАЛІСТИЧНІ ОБРАЗИ В СУЧАСНІЙ ПОПУЛЯРНІЙ КУЛЬТУРІ	235
Харлан О. Д.	КВІТКОВА НОМЕНОСФЕРА: ПОЕТИКА ЗАГОЛОВКІВ	238

Цюп'як І. К.	СУЧАСНИХ РОМАНІВ РОСЛИННИЙ СВІТ У ПОЕЗІЯХ ЗБІРКИ «ВІНОЧОК КВІТІВ РІЗНОБАРВНИЙ» КОСТЯНТИНА ДУБА	241
Чорний І. В.	ОЛЮДНЕННЯ ТВАРИНИ У ПОВІСТІ-КАЗЦІ ЛЮДВІКА ЄЖИ КЕРНА «ФЕРДИНАНД НЕЙМОВІРНИЙ»	244
Швець А. І.	«ПРИРОДА МАЙЖЕ ВСЕ ЗАПОВІДАЄ, АКЦІЮЄ»: ПЕЙЗАЖНЕ ТЛО ВІЙНИ В НОВЕЛАХ НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ	248
Шиманович І. В., Халабузар О. А.	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АНІМАЛІЗМІВ (НА МАТЕРІАЛІ «КЕЛЬТИКА» Р. ХОЛДСТОКА)	254
Школа В. М.	КАЗКА «ЯЛИНКА» Г. К. АНДЕРСЕНА ЯК ПРЕТЕКСТ ОПОВІДАННЯ «СОСОНКА» ОЛЕНИ ПЧІЛКИ	258
Школа Г. М.	ЗООНІМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ МОВИ РОМАНІВ АЛЬФРЕДА ШКЛЯРСЬКОГО СЕРІЇ «ПРИГОДИ ТОМЕКА ВІЛЬМОВСЬКОГО»	262
Юносова В. О.	ФОРМИ РОДОВОГО ВІДМІНКА ІМЕННИКІВ – НАЗВ РОСЛИН У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	268
Юхимук Я. В.	РЕКОНТЕКСТУАЛІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СИМВОЛІВ У ТВОРЧОСТІ ІВАНА ДРАЧА	272
Янковська Ж. О.	«ЯКУ МАМА ДОЛЮ МАЛА, ТАКУ Й МЕНІ ДАЛА»: ПІСНЕТВОРЧІСТЬ ЯК ГЕНЕТИЧНИЙ КОД УКРАЇНЦІВ (ЗА РОМАНОМ С. ПУШИКА	276

Янцелевич О. С.

**«СТРАЖ-ГОРА»)
СВІТ ЛЮДСЬКОГО Й
ТВАРИННОГО У РОМАНІ ТЕТЯНИ
БЕЛІМОВОЇ «ВИНУВАТІ ЛЮДИ»:
ТИПОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ**

281

Бондарева О. Є.,
доктор філологічних наук,
Київський університет імені Бориса Грінченка

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДРАМА ПРО ВІЙНУ: “КОТЯЧІ” СЮЖЕТИ І НОВА ПОЕТИКА

Усі ми спостерігаємо, як мілітаризовані зображення котів стали одним із візуальних символів нової російсько-української війни, особливо після 24 лютого 2022 року (один із найкращих прикладів – цикл Марінни Пащук “Котики ЗСУ”). Проте моя увага – до котів немілітаризованих, які стають персонажами сучасної української драми про війну.

Пітер Баррі специфіку екокритичного прочитання літературного тексту вбачає у “посиленій чутливості” до природного виміру, який раніше не отримував належної уваги [1, 303], заакцентувавши, зокрема, на “рефлексивних творах топографічного характеру”, на “локальній літературі” [1, 310]. Тобто, у центрі такого наукового пошуку опиняється літературна репрезентація світу природи або як цілісної, або як дискретної системи. Інна Сухенко звертає увагу, що для Пітера Баррі важливим є “несоціальний характер сучасних екокритичних досліджень” [4, 262]. Утім, у п’єсах про сучасну російсько-українську війну розмова драматургів із суспільством не може бути поза межами соціального.

Я говоритиму про два драматургічні тексти – “Кицька на спогад про темінь” Неди Нежданої та “Тополь М летить на кішку Брошку” Лени Лягушонкової. Обидві авторки родом із Донбасу: Неда народилася і виросла у Краматорську, Лена – у Станиці Луганській. Твір “Кицька на спогад про темінь” – це рефлексія на воєнні події 2014 року, і його авторка вже тоді усвідомлювала, що це не випадкова, а глобальна цивілізаційна війна. “Тополь М...” створено у березні 2022 року, коли його авторці вже вдалося перетнути кордон України у статусі біженки. Для мене парадоксально і незбагненно, що Лена Лягушонкова, вже раз втікши на українську територію від російської навали 2014 р., у 2019 р. бере участь у російському драматургічному фестивалі “Любімовка”, тривалий час продовжує писати російською, вже позиціонуючи себе як

українську драматургиню, – і от менше ніж за два роки їй знову доводиться тікати від війни...

Протагоністка Неди Нежданої, прийнявши рішення виїхати з окупованого Донбасу, розповідає свою біографічну історію, наповнену опором радянській системі та російським спробам гуманітарної колонізації України. Вона піклується про *свою* кішку та її діток, тож намагається перед від'їздом прилаштувати трьох кошенят, яких нещодавно народила її Есмеральда (вловлюємо алузію на гордовиту, добру і щирю героїню відомого роману Віктора Гюго). Есмеральду жорстоко вбили ополченці, вона стала однією із безневинних жертв російської агресії – так само, як і люди з проукраїнською позицією на окупованих землях. Також важливо, що підкреслюється особлива котяча порода – “волелюбні шотландці”, чим одразу розгортається прихований “шотландський” інтертекст твору. Адже політичний союз острівної Шотландії та королівської Англії був добровільним і сприяв утворенню Великої Британії, шотландці при цьому повністю зберегли свою ідентичність, мову, культуру, історію – а українські Крим і Донбас зазнали агресивних насильницьких дій з боку сусідньої держави, яка давно готувала та підживлювала на цих землях розмивання і втрату української ідентичності. Пропонуючи людям взяти кошенятко, жінка проговорює свою власну історію і укріплюється у рішенні не мати нічого спільного з агресорами і місцевими колаборантами, їхати подалі від них і розпочинати життя наново. Ми бачимо, що вона не віддає маленьких тваринок у випадкові руки, тобто, не прагне їх просто позбутися, а переживає, щоб вони жили у добрих людей. Зрештою, одне котенятко, якого ніхто не взяв, вона залишає собі як часточку свого рідного Донбасу.

Протагоністка Лени Лягушонкової міркує про *чужих* котиків: спочатку вона перебуває у підвалі будинку під час бомбардувань та ракетних атак, де поряд з нею є три чужих коти, тоді гортає ФВ-стрічку, яка виносить новини про покинутих котів із Гостомеля, Бородянки, Ірпеня, Бучі, Макарова, про волонтерів, які намагаються їх врятувати, про жахливу долю притулків тварин у цих містечках, а також про те, як місцеві старенькі пробивають дірки у будинках і квартирах, де

евакуйовані господарі залишили тварин, і через ці дірки дають їм воду та корм. Одна із “віртуальних” кицьок має ім’я Брошка, що одразу відсилає нас до російської поп-естради і до “Мадам Брошкіной” Алли Пугачьової. Парадоксально, але на дев’ятому році війни, яку Росія розв’язала в Україні, для протагоністки саме цей дискурс продовжує бути актуальним і привабливим, як і побутове життя цієї країни загалом: вона зізнається, що менше як за місяць до повномасштабної війни, яка жене її із власного дому, підписала петицію, щоб засудили двох чоловіків, що збиткувалися з kota Кузі у російському місті Омську: “Я не хочу, щоб страждали російські котики” [2]. І лише страх перед власною загибеллю від узагальненої ракети з Тополя М міняє модальність її ставлення до метрополії: відтепер вона співчуває лише російським котикам, але нарешті вже не співчуває росіянам, на трупи російських солдатів дивиться як на заспокійливе.

Якщо у Неди Нежданої образ котячої родини, по суті, є ключовим і центрує п’єсу, стаючи каркасом її драматургічної дії, то у Лени Лягушонкової відбувається розмивання “котячого” дискурсу у кілька етапів: спочатку створенням довкола котів у підвалі майже рівноцінного середовища (“В підвалі кричать: 1) три коти 2) дві собаки” 3) чотири дитини. Щури не кричать – щури місцеві” [2]); згодом – нагнітанням інформації соцмереж із гарячих точок під Києвом від згадок про окремих тварин до відео палаючого притулку в Макарові: при цьому знакові в плані фактів геноциду українців Буча, Гостомель, Ірпінь, Бородянка, той же Макарів у тексті п’єси майже безвідносні до долі людей, хіба що у контексті безмотивної злоби від окремих дописувачів: “Моя мама в Бучі мертва. Чого ваша кішка має жити?” [2]. Люди розшукуються/згадуються не як самоцінні живі сутності (чийсь близькі, друзі, батьки, діти), а лише у прив’язці до прикладної потреби/функції – відшукати/нагодувати/забрати чийось тваринку, у нашому випадку – покинутих котиків.

Неда Неждана вибудовує свою монодраму як своєрідний психотерапевтичний сеанс прощання українки з тоталітарним та постколоніальним минулим, осягнення себе у новій деколоніальній реальності, яка для протагоністки вже вийшла з-під гніту постсовецьких знаків та кодів. Відтак вона пропонує

розмову про українську ідентичність, важливість та шляхи її збереження і продовження – не випадково у цьому творі є апелювання до наступного покоління, насамперед людського (історія дітей протагоністки), але поряд з тим йдеться і про котяче продовження роду як про перемогу життя над смертю.

Лєна Лягушонкова щедро доповнює свій мозаїчний драматургічний текст позахудожнім матеріалом різного ґатунку: подає технічні характеристики пускової ракетної установки Тополь М, її фото, пости й коментарі соціальних мереж, описи жахливих відео, фотографію дірки у стіні багатоквартирного будинку, через яку кицька Брошка отримує воду і корм, зрештою, навіть розміщує посилання на рекламу корму для котів на YouTube-каналі – і ця польська реклама настільки життєрадісна, що з нею “треба щось робити” [2].

Як бачимо, два драматургічні тексти, прив’язані до актуального дискурсу війни, використовують анімалістичні коди в різних системах координат: в одному випадку йдеться про ментальний національно забарвлений Sacrum, в якому людина і природа є єдиним цілим і тісно пов’язані, відтак будь-який сюжет виводить на розмову про ідентичність, у другому випадку бачимо ситуацію розмитого ментального локусу, в якому все живе перебуває на периферії, у розмитій і безвідносній до ідентичності системі множинних правд.

Література

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пер. з англ. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
2. Лягушонкова Л. Тополь М летить на кішку Брошку. URL: <https://docs.google.com/document/d/1-8kNY4gYov3a2d1ANMkJ4OxSEjfyIEFO/edit>
3. Неждана Н. Кицька на спогад про темінь: *Прощальний монолог Донбасу. Майдан. До і після: Антологія актуальної драми*. Київ: Світ знань, 2016. С. 225-250.
4. Сухенко І.М. Екокритичні орієнтири на сучасному етапі літературознавчих досліджень: проблема визначення. *Актуальні проблеми та перспективи дослідження літератури зарубіжних країн*. Сімферополь: Кримський Архів, 2011. С. 259-266.

Наукове видання

**«СПИВИ ЗЕМЛІ:
БІОЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ В ЛІТЕРАТУРІ
ТА КУЛЬТУРІ»:
матеріали Міжнародної наукової конференції**

Редактори:

доктор філологічних наук, професор **Новик О. П.**,
доктор філологічних наук, професор **Харлан О. Д.**

Дизайн обкладинки:

Табаківа Г. І.